

Vnitřní oznamovací systém Městského soudu v Praze pro oznamování protiprávního jednání a ochranu těchto oznamovatelů (whistleblowing)

Hlavním cílem ochrany oznamovatelů je umožnit odhalovat protiprávní jednání odehrávající se na pracovištích Městského soudu v Praze nebo při výkonu pracovní (či jiné obdobné) činnosti, o kterých zaměstnanci a osoby v podobném postavení za normálních okolností zaměstnavatele nebo příslušné státní orgány neinformují, a to zejména ze strachu ze ztráty zaměstnání či jiného postihu. Může se však jednat i o oznámení jiného protiprávního jednání, které s činností zaměstnavatele nesouvisí, nicméně oznamovatel se o něm dozvěděl v souvislosti s prací.

Právní úprava ochrany oznamovatelů vychází ze směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen „Směrnice“).

Oznamující osobou (whistleblowerem) může být každá fyzická osoba, která oznámí nebo zveřejní informace o porušení, jež získala v souvislosti s činnostmi souvisejícími s prací. Takovou osobou může být soudce nebo zaměstnanec (i bývalý) Městského soudu v Praze, dodavatel, který je (byl) s Městským soudem ve smluvním vztahu nebo jeho zaměstnanci, stážista, osoba ucházející se o zaměstnání na Městském soudu v Praze.

Nejčastějšími oblastmi předmětu oznámení whistleblowerů lze považovat např. oblast veřejných zakázek, ochranu soukromí a osobních údajů, bezpečnosti sítí a informačních systémů, ochranu životního prostředí, veřejné zdraví, porušení finančních zájmů Evropské unie. Kompletní výčet zájmových oblastí je uveden v čl. 2 Směrnice.

Druh informací, které může whistleblower Městskému soudu v Praze oznámit, aby získal statut oznamovatele a zajistil si tak příslušnou ochranu:

Jedná se o informace o důvodných podezřeních, o skutečných či možných porušení předpisů, k nimž došlo nebo dojde u Městského soudu v Praze nebo o pokusech taková porušení utajit.

Důvody, které vedou whistleblowera k oznámení, nejsou podstatné pro rozhodnutí o poskytnutí ochrany jeho osoby, není však možné podávat informace úmyslně a vědomě nesprávné či zavádějící.

Druh informací, které může whistleblower Městskému soudu v Praze oznámit nemůže:

- informace, které mohou bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky nebo informace o činnosti zpravodajských služeb,
- informace, které mohou ohrozit probíhající trestní řízení, informace podléhající ochraně podle zákona o krizovém řízení nebo ochraně utajovaných skutečností.

Při oznamování informací nesmí dojít k porušení mlčenlivosti při výkonu funkce např. soudce, asistenta soudce, justičního čekatele apod.

Formy oznámení o porušení předpisů:

Oznámení může whistleblower podat jak písemně, tak ústně, Městský soud v Praze doporučuje prioritně využít speciálně zřízenou e-mailovou adresu pro přijímání oznámení a to whistleblowing@msoud.pha.justice.cz. Tento způsob podání zajišťuje oznamovateli nejvyšší míru

důvěrnosti, neboť do ní má přístup jen osoba pověřená vedením této agendy a podání lze navíc učinit kdykoliv, oznámení v listinné podobě.

Písemné oznámení lze podat prostřednictvím podatelny Městského soudu v Praze a to v pracovní dny a v pracovní době. Takové podání musí být uskutečněno v řádně zalepené obálce opatřené nápisem „K RUKÁM PŘÍSLUŠNÉ OSOBY – NEOTVÍRAT“. Při nesplnění této podmínky nelze zcela garantovat utajení totožnosti oznamovatele nebo důvěrnost sdělovaných informací.

Ústní oznámení se činí přímo v kanceláři Městského soudu v Praze č. 236b v pracovní dny (zpravidla mezi 7:30 – 16:00 hod., v pátek do 14:00 hodin). O ústním oznámení je pořizován zápis a oznamovateli musí být nabídnuta možnost zápis ze schůzky zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.

Telefonické oznámení lze učinit na tel. č.: + 420 221 93 2534 nebo na mob.: + 420 773 783 778. Telefonický hovor není zaznamenáván. O takto podaném oznámení bude sepsán zápis a oznamovateli musí být nabídnuta možnost zápis hovoru zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.

Příslušnou osobou pro přijímání, prošetřování a navrhování opatření k nápravě v případech zjištěného protiprávního jednání byl pověřen interní auditor Městského soudu v Praze.

Městský soud v Praze si na základě odst. 34 preambule Směrnice vyhrazuje možnost nepřijímat anonymní podání!

Další možnosti oznámení týkající se Městského soudu v Praze:

- Ministerstvo spravedlnosti ČR zřídilo tzv. „externí oznamovací systém“;
- kontaktní údaje - Ministerstvo spravedlnosti ČR, Vyšehradská 16, Praha 2, PSČ 128 10, e-mail: oznamovatel@mzp.justice.cz, tel.: + 420 221 997 840. Informace, zda jsou telefonní hovory zaznamenávány, není v současné době známa;
- odkaz na příslušnou webovou stránku: <https://oznamovatel.justice.cz/chci-podat-oznameni/>

Postup Příslušné osoby po podání oznámení:

- ve lhůtě do 7 dnů od přijetí oznámení je whistleblowerovi potvrzeno přijetí oznámení, pokud ve svém oznámení výslovně nesdělí, že na potvrzení přijetí netrvá;
- skutečnosti uvedené v oznámení jsou prověřovány např. formou interního šetření, přijetím opatření k zpětnému získání finančních prostředků, ukončení řízení, apod. Whistleblower může být požádán o objasnění sdělených informací nebo o poskytnutí dodatečných informací;
- nejpozději do 3 měsíců od podání oznámení se whistleblowerovi zasílá jako zpětná vazba odpověď a to zpravidla prostřednictvím toho informačního kanálu, který si whistleblower zvolil ke komunikaci s Městským soudem v Praze nebo jej uvedl v ústním oznámení.

Prostředky nápravy a ochranné postupy proti odvetným opatřením:

Je výslovně zakázáno uplatňovat vůči whistleblowerovi odvetná opatření. Pokud by byl tento zákaz porušen a došlo k postižení whistleblowerova odvetnými opatřeními, pak má k dispozici tyto prostředky nápravy, např. žaloba, jejíž cílem je návrat na pracovní místo v případě předchozího propuštění, přeložení nebo přeložení na nižší pozici, náhrada za ztrátu příjmů v budoucnu, náhrada nákladů spojených se změnou povolání, náhrada za jiné ekonomické újmy, jako jsou výdaje na právní ochranu a náklady na lékařské ošetření, a za nemateriální újmu (blíže čl. 19 – 24 Směrnice).

Zpracování osobních údajů obsažených v oznámení whistleblowera a způsob zachování režim důvěrnosti:

Důvěrnost informací obsažených v oznámení whistleblowera je zajištěna zavedením vnitřního oznamovacího systému, kde oznámení zpracovává výhradně jedna osoba. Listinné dokumenty související s touto agendou jsou proti vniknutí zabezpečeny mechanickými prostředky. Elektronická komunikace prostřednictvím e-mailové adresy whistleblowing@msoud.pha.justice.cz je řádně zabezpečena a přístup do ní má výhradně příslušná osoba.

Městský soud v Praze ve smyslu čl. 13 písm. g) Směrnice prohlašuje, že whistleblower nenese za své oznámení nebo zveřejnění žádnou odpovědnost, avšak jen v případě, že měl oprávněné důvody se domnívat, že jím oznamované záležitosti jsou pravdivé, spadají do oblasti působnosti Směrnice a oznámení nebo zveřejnění takových informací bylo nezbytné pro odhalení porušení podle Směrnice. Naopak nelze poskytovat ochranu osobám před zlovolnými, neopodstatněnými či zneužívajícími oznámeními.

Další informace k ochraně oznamovatelů lze najít na specializovaném webu: <https://oznamovatel.justice.cz/>

JUDr. Jaroslava Pokorná
předsedkyně Městského soudu v Praze

V Praze dne 31. 3. 2022